

Aan: dagelijks bestuur Dienst Gezondheid & Jeugd
Van: Ben Hendriks & Kajal Kakad - SOJ
Datum: 6 oktober 2021
Onderwerp: Stand van zaken implementatie Woonplaatsbeginsel 2022

Kern van de zaak

Op 1 januari 2022 gaat de wetswijziging van het woonplaatsbeginsel in. Deze notitie geeft informatie over de stand van zaken van de implementatie van deze wetswijziging. Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente (financieel) verantwoordelijk is voor het jeugdhulptraject wat wordt geboden aan jeugdigen. De Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) is verantwoordelijk voor het voeren van een correcte clientadministratie van deze jeugdigen namens de tien gemeenten in ZHZ op het gebied van jeugdhulp. De hoofdtaak van de clientadministratie bestaat onder andere uit het registreren en beheren van cliëntgegevens en het toetsen, opstellen en afhandelen van beschikkingen. De clientadministratie stemt hiervoor continu af met de jeugdteams en zorgaanbieders zodat er op correcte wijze aansluiting kan plaatsvinden. Op die manier wordt ook het declaratiesysteem- en proces geborgd en kan er een rechtmatige en correcte financiële verantwoording plaatsvinden op de uitgaven in de regio ZHZ en de tien gemeenten. Door de wijziging van het woonplaatsbeginsel 'verhuist' een aantal jeugdigen per 1 januari van de éne naar de andere gemeente. Dit brengt een verschuiving van kosten per gemeente met zich mee.

Huidig woonplaatsbeginsel

Het huidige woonplaatsbeginsel is gebaseerd op de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige. In veel gevallen volgt het gezag niet uit de Basisregistratie Personen (BRP) en moet het gezagsregister geraadpleegd worden. Dit is een tijdrovende en specialistische activiteit. Verder zijn er vaak wijzigingen van de woonplaats tijdens een hulpverleningstraject omdat gezagsdragers verhuizen of het gezag verliezen. Hierdoor wordt een andere gemeente verantwoordelijk tijdens een lopend hulpverleningstraject. Samengevat zorgt de huidige wijze van vaststellen van de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige tot hoge uitvoeringslasten. Onduidelijkheid over het gezag leidt bovendien regelmatig tot discussies tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en aanbieders wie verantwoordelijk is voor de kosten, zeker bij ingewikkelde en dure hulpverleningstrajecten.

Nieuw woonplaatsbeginsel

Het nieuwe woonplaatsbeginsel (vanaf 1-1-2022) gaat uit van de woonplaats waar de jeugdige staat ingeschreven op het moment van de zorgvraag. Doel van de wetswijziging is het verminderen van administratieve uitvoeringslasten en minder onduidelijkheden, het sneller kunnen leveren van zorg en ondersteuning aan jeugdigen en het versterken van preventie.

Voor gemeenten en zorgaanbieders betekent de implementatie van het nieuwe woonplaatsbeginsel een behoorlijke (administratieve) verandering. Om de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel zo soepel mogelijk te laten verlopen én om de administratieve lasten voor gemeenten en zorgaanbieders zo laag mogelijk te houden, zijn door gemeenten en betrokken partijen aanvullende afspraken gemaakt via een landelijk convenant. De verwachting is dat per 1 januari 2022 over heel Nederland zo'n 12.000 jeugdigen 'administratief' zullen gaan verhuizen.

Stand van zaken ZHZ en per gemeente

In voorbereiding op de wetwijziging moet de groep jeugdigen die bij invoering van de nieuwe wet onder de verantwoordelijkheid van een andere gemeente gaat vallen, vóór 1 januari 2022 overgedragen worden aan de nieuwe verantwoordelijke gemeente. De overdracht tussen de huidige verantwoordelijke gemeente en de nieuwe verantwoordelijke gemeente zal plaatsvinden via het portaal Zorg (GGk) via een tijdelijke dienstverlening in de vorm van een Transporttool. Deze zogenoemde Transporttool WPB wordt van 5 juli 2021 tot februari 2022 beschikbaar gesteld door stichting Inlichtingenbureau in samenwerking met het Ketenbureau i-Sociaal Domein. Deze tool ondersteunt gemeenten bij het overdragen van jeugdigen voor wie bepaald is dat een andere gemeente vanaf 1 januari 2022 verantwoordelijk wordt voor de uitvoering en bekostiging van de ingezette jeugdhulp.

De clientadministratie van de Serviceorganisatie heeft in augustus 2021 namens de tien gemeenten een eerste aanlevering gedaan voor het nieuwe woonplaatsbeginsel 2022. Landelijk gezien hebben op dit moment zo'n 283 gemeenten een eerste aanlevering uitgevoerd en zijn er nog 69 gemeenten die een eerste aanlevering moeten doen. Deze aanlevering bevat alle verblijfsjeugdigen die administratief bij een andere (buitenregionale) gemeente behoren volgens het nieuwe woonplaatsbeginsel. De ambulante jongeren zijn nog niet aangeleverd. Volgens het landelijk advies moet dit pas eind oktober gebeuren.

Uit bovenstaande wordt duidelijk dat het verkrijgen van een compleet beeld van de administratieve verhuizingen van jeugdigen van en naar ZHZ op dit moment erg afhankelijk is van de inventarisaties van andere gemeenten. Ook is het mogelijk dat nieuwe instroom van jeugdigen die de komende maanden nog plaatsvindt in andere gemeenten, onder de verhuizingen zullen vallen van jeugdigen naar ZHZ. Het continue bijwerken en updaten van de gegevens de komende periode is dus van groot belang.

Aantallen verhuizingen ZHZ

Onderstaande tabel geeft het aantal verhuizingen binnen en buiten ZHZ weer eind augustus 2021.

- Dit is een overzicht met alleen de verblijfsjeugdigen;
- Deze aantallen wijzigen maandelijks door bv wijziging in de hulpvraag, vroegtijdig stoppen etc.;
- Nog niet alle buiten regionale gemeenten hebben de jeugdigen aangeleverd dus daarom dan de kolom **van een andere gemeente buiten ZHZ onvolledig** is.

Aantal jeugdigen die administratief verhuizen [Jeugdigen met Verblijf]					
gemeente naam	Aantal jeugdigen die administratief verhuizen				
	Naar buiten ZHZ (AF)	Naar een andere gemeente binnen ZHZ (AF)	Van een andere gemeente buiten ZHZ (BIJ)	Van een andere gemeente binnen ZHZ (BIJ)	Saldo
			(onvolledig)		
Alblasserdam	43	13	6	5	-45
Dordrecht	75	41	32	69	-15
Gorinchem	12	5	7	9	-1
Hardinxveld-Giessendam	24	19	3	5	-35
Hendrik-Ido-Ambacht	24	4	1	13	-14
Papendrecht	15	29	5	25	-14
Sliedrecht	20	31	4	9	-38
Zwijndrecht	15	43	5	41	-12
Hoeksche Waard	31	13	5	9	-30
Molenlanden	17	13	8	26	4 +
	276	211	76	211	-200

Consequenties voor de kosten

Onderstaande tabel geeft de totale kosten weer die verschuiven. Deze kosten zijn gebaseerd op reeds gedane declaraties op de verblijfsjeugdigen binnen ZHZ. Dit is een gemiddelde weergave van kosten die ook nog kan fluctueren. SOJ heeft recent een nieuw overzicht ontvangen met buitenregionale jeugdigen die mogelijk verhuizen naar ZHZ en de clientadministratie onderzoekt op dit moment of deze rechtmatig administratief bij ons behoren, vandaar dat de kosten nog niet weergegeven zijn in onderstaande tabel. Overigens biedt de landelijke migratieomgeving geen volledige informatie over de zorgproducten en/of kosten van de jeugdigen die verhuizen. Deze informatie zal door de clientadministratie van de SOJ per jeugdige dienen te worden uitgevraagd bij de zorgaanbieder voor die jeugdigen die van buiten de regio ZHZ komen.

Kosten per maand [Jeugdigen met Verblijf]

gemeente naam	Kosten o.b.v. referentiemaand 2021.07				Saldo / mnd	Saldo / jaar
	Naar	Naar een andere	Van een andere	Van een andere		
	buiten	gemeente binnen	gemeente buiten	gemeente		
	ZHZ (AF)	ZHZ (AF)	ZHZ (BIJ)	binnen ZHZ (BIJ)		
Alblasserdam	50.305	26.500	ONBEKEND	15.442	-61.363	-736.360
Dordrecht	136.153	73.576	ONBEKEND	100.210	-109.519	-1.314.223
Gorinchem	14.396	6.726	ONBEKEND	11.198	-9.924	-119.084
Hardinxveld-Giessendam	61.886	23.691	ONBEKEND	29.632	-55.945	-671.343
Hendrik-Ido-Ambacht	21.089	12.718	ONBEKEND	6.185	-27.621	-331.451
Papendrecht	25.249	40.027	ONBEKEND	18.399	-46.877	-562.524
Sliedrecht	14.303	59.364	ONBEKEND	21.099	-52.568	-630.818
Zwijndrecht	14.342	54.017	ONBEKEND	62.565	-5.794	-69.524
Hoeksche Waard	33.242	7.415	ONBEKEND	12.944	-27.713	-332.559
Molenlanden	29.024	10.658	ONBEKEND	37.018	-2.664	-31.970
	399.988	314.692	0	314.692	-399.988	-4.799.856

Maandelijks biedt de SOJ via de landelijke migratieomgeving nieuwe jeugdigen aan die vanaf 2022 verschuiven naar buitenregionale gemeenten en elke maand ontvangt de SOJ ook potentieel nieuwe jeugdigen die verhuizen naar ZHZ vanuit andere regio's. **Bovenstaande cijfers zijn daarom voorlopig en kunnen niet verwerkt worden in begrotingen of rapportages. Daarvoor dient eerst de definitieve (landelijke) stand van zaken volledig bekend en verwerkt te zijn.**

Fasering en planning

Augustus 2021

- De eerste aanlevering buitenregionaal voor verblijfsjongeren.

September 2021

- Aanlevering instroom Jeugdigen met verblijfsproducten vanuit andere gemeenten;
- Uitvraag (welke producten, welke looptijd) bij zorgaanbieders voor overdracht zorgtraject per jeugdigen;
- Jeugdigen die uitstromen bekendmaken bij de verwijzers Jeugdteam en GI inzake warme overdracht;
- Aanbieder informeren over de uitstroom;
- Zelf analyseren of de instroom buitenregionaal ook kloppend is;
- Gemeenten informeren over de huidige administratieve in- en uitstroom.

Oktober 2021

- Maandelijks aanlevering uitstroom uploaden en aanbieders informeren, samen met de verwijzers;
- Maandelijks aanlevering instroom downloaden en analyseren.

November 2021

- Maandelijkse aanlevering uitstroom uploaden en aanbieders informeren, samen met de verwijzers;
- Maandelijkse aanlevering instroom downloaden en analyseren;
- Ambulante jongeren analyseren en de administratieve uitstroom aanleveren.

December 2021

- Actualisatie cijfers, inzicht geven in de in- en uitstroom.

Januari 2021

- Actualisatie cijfers, inzicht geven in de in- en uitstroom.

Afhankelijkheden en risico's

Toegang tot de BRP gegevens en verhuishistorie van de 10 gemeenten in ZHZ.

Instroom aan ZHZ afhankelijk van andere gemeenten en het tijdig afronden van de inventarisatie en het beschikbaar stellen in de landelijke migratieomgeving.

Communicatie en afstemming

De Serviceorganisatie Jeugd sluit aan bij workshops en informatiesessies die landelijk worden georganiseerd door VNG of ketenbureau I-Sociaal Domein waarin informatie wordt gedeeld ten aanzien van het implementatie proces.

Het ambtelijk overleg met de ambtenaren Jeugd ZHZ wordt regelmatig bijgepraat over het verloop van de implementatie.